

az esetben terveznek is a körzetükben, s ennek hivatalosan sincs akadálya, minthogy a hatósági eljárásban nem vesznek részt.

A főépítész tervezési tevékenysége azért is fontos, hogy ne csak szóban határozza meg a település arculatát, hanem a gyakorlatban is mutassa be elképzeléseit, adjon irányvonalat, mércét. Szerintem az is természetes, hogy az önkormányzat azért alkalmazza a főépítészt, hogy a szükséges tervezési munkákat is megcsinálja számára (iskola, óvoda átalakítása, bővítése; feliratok, utcabútorok, buszmegállók, stb.). Egy Norvégiában főépítészként dolgozó, magyar származású építész felszólalásában szintén érthetetlennek tartotta a kérdés illetlen felvetését, s elmondta: náluk természetes, hogy a főépítészek terveznek is a saját településükön, hiszen a tanácsadás, építészeti koncepció kialakítása mellett az önkormányzat éppen azért alkalmazza őket, hogy helyi problémákat ismerő szakember oldja meg a feladatokat.

El kellene dönteni végre, hogy mi az alapvető cél, és ahhoz kellene igazítani a törvényeket, rendeleteket. Ha az a cél – és szerintem csakis az lehet – hogy minden településen legyen főépítész, és ezzel javuljon az ország építészeti színvonala, akkor ehhez az ország vezetésének biztosítania kell a szakmai és anyagi feltételeket. Tudjuk azt is, hogy a főépítészek nagy része szívből, „szerelemből”, s csak másodsorban pénzért dolgozik. Ezt a hatalmas energiát kellene a rendeletalkotónak felhasználnia, és nem azon gondolkoznia, hogy van-e, vagy nincs korrupció. Bürokratának egy jó építész se fog elmenni, de ha *gazdája* lehet egy településnek; ott az épített világ minden elemére vigyázhat és akár meg is tervezheti azokat – azt szívesen vállalja. Ez lenne a valódi segítség a falvaknak és városoknak.

A főépítészek tapasztalatcseréjét a 90-es években a Kós Károly Egyesülés konferenciáján kezdtük el, és ezzel egy időben Bodonyi Csabával közösen több éven át Borsod-Abaúj-Zemplénben is megszerveztük. Reméljük, hogy a következő években az országos főépítész konferenciákon is többet tanulhatunk majd egymástól.

HELYET A KÉTELYEKNEK!

beszélgetés Kőszeghy Attilával

– részletek –

A Falu Város Régió című terület- és településfejlesztési folyóirat idei 7-8. számában jelent meg a főszerkesztő, Hörcher Ferencné beszélgetése Kőszeghy Attilával, Ehből közlünk néhány részletet.

Mi a véleménye területpolitikánk megújulásáról?
Ha nagyon tömören akarnék válaszolni, akkor azt mondanám, hogy ami ma Magyarországon a területpolitika megújulása címen folyik, az egyszerűen nem felel meg a magyar nép adottságainak, kultúrájának, és idegen a magyar ember mentalitásától.

...

Mi a szerepe a törvénynek e helyzet kialakulásában?

Az 1996. évi XXI. a területfejlesztésről és -rendezésről szóló törvény világossá tette, hogy hazai vizeken csak kormányzati területi politika létezik. Egy-egy önálló területi politika kimunkálására sem független szakmai gárda, sem források, sem több független információs bázis nem áll rendelkezésre. A koncepciófogalmazók a hazai piac szűkössége folytán elsőrendű szempontként kell kezeljék a kormányzat iránti lojalitásuk kimutatását, ezzel a szakmai mélységbe merülés is megtakarítható.

...

Mi a véleménye az Országos Területfejlesztési Koncepcióról?

Az a véleményem, hogy nem lehet tudni, miről van szó benne! ... Az országos és a megyei fejlesztési koncepciók egyaránt a cinizmus jegyében készülnek. Nincsenek változatokra ráhangoló, érzékletes felvezetések, incsenek olyan jövő-változatok, amelyek átbillenési pontjain az érintett térségek településeinek szintjére lebonthatóan, drámai vagy szelíd odaadással a kedvezőbb scenáriók esélye megnőhet. Nyomuk sincs olyan jövőkép-változatoknak, amelyek teljesen új társadalmi tevékenységi hálóval számolnak. a jogrendben lehetséges áttörési irányok is fájóan hiányoznak.

Hogyan látja igazodásunkat az EU területpolitikájához?

E kérdés tekintetében én többféle bizonytalanságot is látok. Egyfelől azt, hogy jószereivel csak a felületi jelenségek adaptálására figyelünk – mint például az intézményrendszer leutánczása – és nem azokra a lényegi feltételekre, amelyek azokat működésképesé és eredményessé teszik. Más szóval: nem az EU területpolitika lényegét, hanem külsőségeit vesszük át. Nem vagyok továbbá biztos abban, hogy az EU-modell még sokáig működésképes marad. Véleményem szerint keresnünk kellene a sajátos, a mi országunkban és a mi népünkkel megvalósítható területpolitikai gyakorlatot. *Mondjon valami pozitívat is!*

Vidéken, főként kistelepüléseken nagyon sok pozitív kezdeményezés van. Ilyen például Tuzsér község esete. Mi most ennek a településnek az általános rendezési tervén dolgozunk. Itt kísérletezzük ki a tervezésnek azt a módszertanát, amely alulról építkezik és helyet biztosít a visszacsatolásnak is. Az emberek ugyanis egyedül maradnak, ha nincs visszajelzés és nincs visszacsatolás. Ha nincs hatása annak, amit mondok vagy teszek, akkor enni mélyedek el a problémában, megelégszem a felületes megítéléssel. ez a munka példaértékű, nem pusztán szakmai, ahnem emberi feladat is. Nagyon reméljük, hogy a tuzséri példa ragadós lesz! Ránk férne már egy magunk által kitaposott, a magyar kultúrát hordozó emberre méretezett területi, tervezési és területfejlesztési gyakorlat!

(Szeretnénk, ha Kőszeghy Attila az Országépítő számára részletesebben kifejtene véleményét – a szerk.)